

Nr 662

Av herr Oskarson m. fl., *angående stödet till de frivilliga försvarsorganisationerna.*

(Lika lydande med motion nr 452 i Första kammaren)

Trots att de frivilliga försvarsorganisationerna under de senare åren har fått vidkännas de statliga myndigheternas starka återhållsamhet vid behandlingen av begärda anslag har verksamheten inom organisationerna präglats av nya initiativ och ökad omfattning. Detta har kunnat ske tack vare ett välorganiserat och målmedvetet arbete på såväl riks- som lokalplanet och tack vare ett intresserat och oegennyttigt arbete från aktiva funktionärer runt om i landet. Det ställer sig dock allt svårare att få frivilliga krafter att som tidigare engagera sig på förenings- och förbundsplanet. Detta beror icke på vikande intresse eller bristande vilja att arbeta inom det frivilliga försvaret, utan svårigheterna sammanhänger helt med att organisationerna inte har möjlighet att i någon mån ekonomiskt ersätta sina funktionärer. Om det skall vara möjligt att vidmakthålla den omfattande verksamhet organisationerna bedriver, synes det oss nödvändigt att de erhåller medel för att kunna utbetala ersättning till aktiva funktionärer som arbetar för totalförsvaret med information, rekrytering och försvarsupplysning både regionalt och lokalt. Vi vill här framhålla att det är inte fråga om någon avlöning utan endast om ersättning för de direkta utlägg som funktionärerna har i samband med att de arbetar för det frivilliga försvaret. Som det nu är finns det inget utrymme att ersätta de direkta utlägg som dessa fältarbetare har i form av resekostnader, utgifter för ersättare i hemmet, också många gånger för-
lorad arbetsförtjänst m. m.

I ett läge då anslagen till det reguljära försvaret begränsas framstår det för oss som helt naturligt att vi skall satsa förhållandevis mera på det frivilliga försvaret. En sådan avvägning torde utan tvekan vara ägnad att stärka landets totala försvarskraft. Genom frivilligorganisationerna erhåller svenska folket upplysning om vår försvarsmakt, som hos den enskilde i hög grad stärker motståndskraft och försvarsvilja, dessa helt avgörande element om vi tvingas ta ut landets värnkraft. Det är därför en angelägen uppgift för statsmakterna att förbättra arbetsförhållandena inom frivilligorganisationerna så att de bättre kan utnyttja sina personella resurser. Detta är inte enbart ett intresse för organisationerna utan i allra högsta grad ett primärt samhällsintresse.

Vi vill därför föreslå att anslagen under K. Bidrag till frivilligorganisationer m. m. uppräknas med följande belopp, avsedda som ersättning till dem vilka inom organisationerna arbetar med rekrytering och upplysning.

Frivilliga befälsutbildningsrörelsen m. m.	Kr. 350 000
Lottaorganisationen	» 630 000
Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig	» 45 000
Frivilliga djursjukvården i krig	» 35 000

Efter genomförandet av VU 60 har den frivilliga befälsutbildningen fått ökad betydelse. Den försöksverksamhet med s. k. lokala krigsförbandskurser som Centralförbundet för befälsutbildning anordnat föregående år har rönt stort intresse. Utbildningen tar sikte på det värnpliktiga befäl som skall inkallas till nästkommande repetitionsövning. En sådan preparandutbildning av repetitionsförbandens befäl ger dessa kunskaper och färdigheter på nyheter i fråga om organisation och utrustning, som kommer repetitionsförbanden till godo vid deras övningar. Kursverksamhet av detta slag är ett gott bidrag till effektivare repetitionsövningar. För att kunna fortsätta och även utvidga denna form av kursverksamhet begär Centralförbundet för befälsutbildning ett särskilt anslag av 150 000 kr. Vi föreslår att anslaget uppräknas med detta belopp.

Inom flera av frivilligorganisationerna sker en omfattande utbildning av s. k. B-personal. Denna personal utbildas för att ställas till krigsmaktens förfogande under begränsad tid, t. ex. vid mobilisering och liknande tillfällen. Utbildningen i dag sker helt med organisationernas egna medel. Utbildningsåret 1965—1966 utbildades enligt uppgift från Riksförbundet Sveriges Lottakåror 662 B-lottor under sammanlagt 15 888 kurstimmar och till en beräknad kostnad av minst 76 000 kr. Vi föreslår att anslaget till Lottaorganisationen uppräknas med äskat belopp.

Om detta belopp icke ställes till förfogande, bör Lottaorganisationen få bekosta utbildningen av B-personal inom ramen för till förfogande ställda medel i den mån dessa medger detta. Utbildningen av B-personal sker på framställning av krigsmakten och bör följaktligen också bekostas av medel som ställes till försvarets förfogande.

Inom flertalet av frivilligorganisationerna bedrivs en omfattande ungdomsverksamhet. Enligt vår uppfattning finns det all anledning att uppmuntra och stödja denna form av fritidssysselsättning för vår ungdom, särskilt som det för samhället ur ekonomisk synpunkt är en fördelaktig form för ungdomsverksamhet. För många ungdomar innebär det möjligheter till en meningsfull sysselsättning under deras fritid. Vi föreslår därför att anslaget till Frivilliga befälsutbildningsrörelsen m. m. uppräknas med 75 000 kr. avsedda för ungdomsverksamheten och att Frivilliga skytteväsendet tillerkännes 80 000 kr. utöver vad departementschefen föreslagit till ungdomsverksamheten inom skytteväsendet.

Slutligen vill vi med tillfredsställelse konstatera att departementschefen i statsverkspropositionen förutsätter att 1966 års värnpliktskommitté, som bl. a. behandlar frågor om samordningen av viss frivilligutbildning med ordinarie värnpliktsutbildning, beräknas slutföra sitt arbete i denna del under 1968. Vi anser dock att organisationerna utan dröjsmål bör komma i åtnjutande av de av oss föreslagna förbättrade villkoren utan att avvakta 1966 års värnpliktskommittés förslag även om dessa frågor ingår som delproblem i kommitténs utredningsuppdrag.

Med hänvisning till ovanstående vill vi föreslå,

I. att riksdagen måtte till nedan angivna organisationer anvisa:

Frivilliga befälsutbildningsrörelsen m. m.	Kr. 6 015 000
Lottaorganisationen	» 3 035 000
Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig	» 390 000
Frivilliga djursjukvården i krig	» 88 000
Frivilliga skytteväsendet	» 2 780 000

II. att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte giva till känna vad i motionen anförts angående rätten för frivilligorganisationer att vid utbildning av B-personal för krigsmaktens räkning ta i anspråk till förfogande ställda statliga medel.

Stockholm den 26 januari 1968

Gunnar Oskarson (h)

Manne Ståhl (fp)

Gustaf Svensson (cp)

Karin Wetterström (h)

i Vä

Bengt-Olof Thylén (h)

Eric Krönmark (h)

Per Petersson (h)